

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 22 maja 2023 r.

Pozycja 173

POSTANOWIENIE z dnia 5 kwietnia 2023 r. Sygn. akt Ts 125/20

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Mariusz Muszyński,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej E.K. oraz Z.K. o zbadanie zgodności:

- 1) art. 403 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1575, ze zm.) w zakresie, w jakim „nie reguluje podstawy o wznowienie postępowania w postaci możliwości wznowienia postępowania cywilnego na podstawie orzeczenia organu międzynarodowego”, z art. 2 w związku z art. 32 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) art. 394¹ ustawy – Kodeks postępowania cywilnego w zakresie, w jakim „nie reguluje możliwości zaskarżenia postanowienia o odrzuceniu skargi o wznowienie postępowania”, z art. 32 w związku z art. 45 ust. 1 i art. 78 w związku z art. 176 ust. 1 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

nadać dalszy bieg skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej, wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 27 sierpnia 2020 r. (data nadania), E.K. oraz Z.K. (dalej: skarżący) – reprezentowani przez pełnomocnika z wyboru – wystąpili z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia w związku z następującym stanem faktycznym:

1.1. W piśmie z 3 stycznia 2020 r. skarżący złożyli skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w W. z 4 grudnia 2018 r. (sygn. akt [...]), jako podstawę wniesienia tego środka prawnego wskazując wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 3 października 2019 r. (sygn. akt C-260/18) w sprawie *Dziubak przeciwko Raiffeisen Bank* oraz domagając się uchylenia zaskarżonego orzeczenia i oddalenia powództwa w całości.

1.2. Postanowieniem z 19 maja 2020 r. (sygn. akt [...]) Sąd Apelacyjny w W. odrzucił skargę o wznowienie postępowania, wskazawszy że wniesiony przez skarżących środek

prawny nie opiera się na żadnej ustawowej podstawie, tj. art. 401, art. 401¹, art. 403 i art. 404 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, ze zm.; dalej: k.p.c.).

Na powyższe orzeczenie skarżący wnieśli zażalenie, które zostało odrzucone postanowieniem Sądu Apelacyjnego w W. z 16 czerwca 2020 r. (sygn. akt [...]), albowiem „z uwagi na uchylenie art. 394¹ § 2 k.p.c. na postanowienie w przedmiocie odrzucenia skargi o wznowienie postępowania zażalenie nie przysługuje”.

2. Zdaniem skarżących kwestionowane przepisy k.p.c. stanowią pominięcie prawodawcze. Artykuł 403 k.p.c. w zakresie, w jakim „nie reguluje podstawy wznowienia postępowania w postaci możliwości wznowienia postępowania cywilnego na podstawie orzeczenia organu międzynarodowego”, doprowadził do naruszenia zasady demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji), zasady równości (art. 32 ust. 2 Konstytucji) oraz prawa do sądu (art. 45 ust. 1 Konstytucji), natomiast art. 394¹ k.p.c. w zakresie, w jakim „nie reguluje możliwości zaskarżenia postanowienia o odrzuceniu skargi o wznowienie postępowania”, narusza zasadę równości (art. 32 Konstytucji), prawo do sądu (art. 45 ust. 1 Konstytucji) i zasadę dwuinstancyjności postępowania (art. 78 w związku z art. 176 ust. 1 Konstytucji).

Do skargi konstytucyjnej skarżący załączyli odpisy wydanych w sprawie o sygn. akt [...] postanowień Sądu Apelacyjnego w W. z 19 maja 2020 r. oraz 16 czerwca 2020 r.

3. Zarządzeniem Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z 6 listopada 2020 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżących 19 listopada 2020 r.) skarżący zostali wezwani do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez:

1) jednoznaczne wskazanie ostatecznego orzeczenia, w związku z którym została wniesiona skarga konstytucyjna;

2) w związku z punktem 1 tego zarządzenia podanie, czy od orzeczenia wskazanego jako ostateczne został złożony nadzwyczajny środek zaskarżenia.

W sporządzonym przez pełnomocnika i wniesionym do Trybunału 26 listopada 2020 r. (data nadania) piśmie procesowym skarżący poinformowali, że ostatecznym orzeczeniem w ich sprawie jest postanowienie Sądu Apelacyjnego w W. z 19 maja 2020 r. (sygn. akt [...]), od którego skarżący wnieśli jedynie zażalenie, które zostało odrzucone, natomiast nie wnosili żadnych nadzwyczajnych środków zaskarżenia.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał bada, czy odpowiada ona określonym przez prawo wymogom.

2. Przedmiotem zaskarżenia w niniejszej sprawie uczyniono dwa przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1575, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, ze zm.; dalej: k.p.c.), które stanowią odpowiednio:

– art. 403:

„§ 1. Można żądać wznowienia na tej podstawie, że:

1) wyrok został oparty na dokumencie podrobionym lub przerobionym albo na skazującym wyroku karnym, następnie uchylonym;

2) wyrok został uzyskany za pomocą przestępstwa.

§ 2. Można również żądać wznowienia w razie późniejszego wykrycia prawomocnego wyroku, dotyczącego tego samego stosunku prawnego, albo wykrycia takich faktów lub środ-

ków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu.

§ 3. (*uchylony*)

§ 4. Można żądać wznowienia, jeżeli na treść wyroku miało wpływ postanowienie niekończące postępowania w sprawie, wydane na podstawie aktu normatywnego uznanego przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodny z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą, uchylone lub zmienione zgodnie z art. 416¹”;

– art. 394¹:

„§ 1. Zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje na postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające skargę kasacyjną oraz na postanowienie sądu drugiej lub pierwszej instancji odrzucające skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.

§ 1¹. Zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje także w razie uchylecia przez sąd drugiej instancji wyroku sądu pierwszej instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

§ 2. (*uchylony*)

§ 3. Do postępowania przed Sądem Najwyższym toczącego się na skutek zażalenia stosuje się odpowiednio art. 394 § 2 i 3, art. 395, art. 397 § 1, art. 398⁶ § 3, art. 398¹⁴, art. 398¹⁵ § 1 zdanie pierwsze, art. 398¹⁶, art. 398¹⁷ i art. 398²¹”.

Z kolei jako wzorce kontroli skarżący powołali:

– odnośnie do art. 403 k.p.c. art. 2 w związku z art. 32 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji;

– w odniesieniu do art. 394¹ k.p.c. art. 32 w związku z art. 45 ust. 1 i art. 78 w związku z art. 176 ust. 1 Konstytucji.

3. Trybunał stwierdza, że analizowana skarga konstytucyjna spełnia przesłanki warunkujące przekazanie jej do rozpoznania merytorycznego, gdyż została sporządzona w imieniu skarżących przez radcę prawnego (art. 44 ust. 1 u.o.t.p.TK), zaś skarżący:

– wyczerpali przysługującą im drogę prawną (art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK), ponieważ postanowienie Sądu Apelacyjnego w W. z 19 maja 2020 r. (sygn. akt [...]) jest prawomocne i niezaskarżalne;

– dochowali przepisanego, trzymiesięcznego terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej (art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK), ponieważ odpis wskazanego wyżej orzeczenia został doręczony pełnomocnikowi skarżących 27 maja 2020 r., a skarga została wniesiona do Trybunału 27 sierpnia 2020 r.;

– określili przedmiot kontroli (art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK);

– wskazali, które konstytucyjne prawa i wolności oraz w jaki sposób – ich zdaniem – zostały naruszone (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK);

– przedstawili uzasadnienie sformułowanych przez nich zarzutów (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK).

Ponadto, w ocenie Trybunału, skarga konstytucyjna nie jest obarczona nieusuwalnymi brakami formalnymi, o których mowa w art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p.TK, a sformułowane w niej zarzuty nie są oczywiście bezzasadne w rozumieniu art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p.TK.

W związku z powyższym – na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p.TK – należało postanowić jak w sentencji.